

A BOLDOGSÁG KERESÉSE

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

Bevezető óra a boldogmondásokhoz

(Mt 5,3–10)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:*

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1997, Kálvin Kiadó.

Goppelt, Leonhard: Az Újszövetség teológiája. Budapest, 1992, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya.

Schweizer, Eduard: Das Evangelium nach Matthäus. Göttingen, 1986.

Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.)

A Boldogmondások boldogság-fogalma alapvetően eltér a mai boldogság-fogalomtól. Elsősorban azért, mert a mai individualista értelmezéssel ellentétben a bibliai boldogság-fogalom Istennel való kapcsolatra alapul. A boldog ember nem lehet önmagában boldog, hanem csak akkor, hogy az Istennel való viszonya rendezett.

Az Ószövetségben is már szerepelnek boldogmondások. Azok az emberek a boldogok az Ótestamentumban, akik a mindennapi életüket bölcsen vezetik. Az érkező zarándokokat is boldogmondással köszöntötték. (Zsolt 84,5) Általában gondolatpárhuzamban szerepelnek ezek a boldogmondások. Jézus boldogmondásai több ponton eltérnek az Ószövetségben szereplő boldogmondásoktól.

Ószövetségi boldogmondások jellemzői:

- csak harmadik személyben, szólítja meg a hallgatóságot,
- szabályokról szólnak,
- nem vonatkozik minden emberre minden időben,
- feltételekhez kötött, azokra vonatkozik, akik megfelelnek bizonyos kritériumoknak,
- földi boldogságról szól.

Jézus boldogmondásainak jellemzői:

- Jézus közvetlenül szólítja meg a hallgatóságát a boldogmondásaival,
- második személyben is hangzanak,
- konkrét élethelyzeteket, konkrét állapotokat nevez meg,
- mindenkire vonatkozik, aki csak hallja,
- Jézus boldogmondásai abban hoznak teljesen újat, hogy a jövőbeli boldogságot már most a hallgatóknak tulajdonítja,
- nem köti feltételhez, mindenkire érvényesek,
- az üdvösség elnyerését nem köti a Törvény betartásához.

Jézus boldogmondásai azután hangoztak el, miután elhívta a tanítványokat, betegeket gyógyított, megszabadította őket a betegség fogságából. Isten szabadításának a megmutatása után következik a törvény. Ahogyan az Ószövetségben is előbb következett be Isten szabadítása a szolgaság házából, és azt követte a törvényadás.

Máté evangéliumában Jézus egyaránt nevezi boldognak azokat, akiknek kapni kell, és azokat is, akik adni tudnak. Így nevezi meg a szükségét szenvedők csoportjában a szegényeket, sírókat,

éhezöket, üldözötteket. (Mt 5,3–10) Lukács evangélista szegényekről, éhezökröl, sírókröl, gyölöltekröl beszél. (Lk 6,20–23). Ö csak azokat említi, akiknek szüksége van valamilyen hiány betöltésére, vagy nehézséget kell elszenvedniük. Máté evangélista azonban azokat is szóba hozza, akik adni tudnak. Boldogok az irgalmasok, mert ök irgalmasságot tudnak gyakorolni. Azok a boldogok, akik nem öngazolásból irgalmasak, mint a farizeusok, hanem örülnek annak, hogy tudnak adni másoknak, tudnak segíteni másokon. Akik az üdvösséget nem tettei ellentételezéseként várják, hanem Isten szabad kegyelméböl.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom*: Szondy Máté: A boldogság tudománya, Budapest, 2010)

A pszichológia viszonylag késön kezdett el foglalkozni a boldogsággal, az ezt kutató ágát pozitív pszichológiának nevezzük. Jeles képviselője Martin Seligman, aki a következő három pontban határozta meg a boldogsághoz vezető utat:

1. *A kellemes élet*: elsősorban a hedonizmus kapcsolódik ehhez, amikor minél több pozitív érzélem átélése, a gyönyör jelenti a boldogságot.
2. *Az aktív élet*: amikor a munkába, tevékenységbe merülés, belefeledkezés jelenti a boldogságot.
3. *Az értelemkereső élet*: az, hogy a létezésnek célja van, ami túlmutat saját magán, jelenti a boldogságot.

Ha ezt a három utat a serdülő szemszögéböl vizsgáljuk, akkor láthatjuk, hogy mindhárom boldogságkeresés megtalálható ebben a korban, noha a harmadik még csak most kezd kialakulni. A fiatal körülvevő világ elsősorban az elsöt hangsúlyozza. Ez árad feljünk reklámokból, és a serdülő kényelemszeretetére ez rímel a legjobban. De tudjuk, hogy sokan ebben az életkorban belevetik magukat valamilyen sportba, zenébe, hobbiba, ami betölti az életüket. Az élete értelmét elsősorban ott keresi, amikor a saját identitását szeretné megtalálni. A szüleitöl kérdezgetve születésének körülményeit is ezt erősíti: akartak, vártak, tehát értelme van az életnek. Azok a serdölök, akik a családban nem kapják meg ezt, azok nehezebben élük meg a boldogságnak ezt a fokát. Számukra különösen is fontos, hogy a krisztusi boldogmondásokat végigbeszélgessük, hiszen pont olyan helyzeteket emel ki a Hegyi beszéd, melyek a hétköznapiakban nem a boldogságot jelentik.

Szintetizáló konvencionális hitéhez tartozik, hogy idézeteket gyűjt. Elsősorban azokat fogja kedvelni, melyek a saját lelkiállapotát fejezik ki. A számos idézet felkínálása lehetőség arra, hogy válasszanak, és a választásukat megosszák a csoporttal. Még önmaga talán nem tudná ilyen frappánsan megfogalmazni, hogy mit jelent számára a boldogság, de egy-egy idézettel azonosulva, választását megindokolva önmagának is megfogalmazhatja ezt. Ne csak az idézetek közül, hanem a Hegyi beszéd boldogmondásaiból is adjunk lehetőséget a választásra. Csoportmunkában pedig érdemes a parafrázisok nyomán saját boldogmondások írására biztatni a tanulókat.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban,

<p>beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudjon néhány mondatban beszámolni, számára mi jelent örömet, boldogságot. ○ Tudja segítséggel megfogalmazni, mi a boldogság a tankönyvi szöveg alapján. ○ Ismerje a boldogmondásokat és segítséggel tudja értelmezni, memorizáljon néhányat. ○ Ismerje a lecke Igéjét, segítséggel tudja értelmezni: Zsoltárok 128,1. 	<p>játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja elmondani tankönyvi képek és szöveg alapján, milyen tapasztalatai vannak a boldogságáról. ○ Ismerje és tudja magyarázni a boldogmondásokat, memorizálja azokat. ○ Ismerje a lecke Igéjét, tudja értelmezni: Zsoltárok 128,1.
---	--

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Boldogságérzés és a boldogság érzelmi hátterének feltárása.

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogyan lehet boldog az élet.

Affektív cél: Boldogságérzés és a boldogság érzelmi hátterének feltárása.

Pragmatikus cél: Arra való bátorítás, hogy tudatosan keresse minden napnak a pozitívumait.

Az óra fő részei	Javaslatok	Módszertani javaslatok, felhasznált taneszköz
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Beszélgetés</p> <p>Munkafüzet 1. feladata egyéni kitöltése alapján összegyűjteni azokat a dolgokat, melyek többeknek jelentik a boldogságot.</p> <p>Hasonlítsuk össze a TK 31. oldalán lévő Gondold végig! Beszéljétek meg! feladat képeivel a csoport válaszait. (Lehet a sorrend fordított, de akkor a TK feladata befolyásolni fogja a tanulók válaszát.)</p>	<p>MFEI 24. o. 1. f.</p> <p>TK olvasmány: A boldogság keresése 30. o.</p>
Feldolgozási javaslat	<p>Páros munka</p> <p>Munkafüzet 2. feladatából válasszanak egy kifejezést, és keressenek olyan helyzetet, amiben ez jelenik meg boldogságként.</p> <p>Beszélgetés</p> <p>Munkafüzet 2. feladatában melyik kifejezést nem tudják elképzelni egyáltalán a boldogsághoz kapcsolódva? Miért?</p>	<p>MFEI 24. o. 2. f.</p> <p>MFEI 24. o. 2. f.</p>
Munkáltatás	Alkotás	MFEI 25. o. 4. f.

	<p>Munkafüzet 4. feladata: a választott idézetről képeslap, plakát, kép készítése, amit szívesen kitenne az íróasztala fölé.</p> <p>Ének: Boldog az ember nyilván... RÉ 128. zsoltár</p> <p>Aranymondás: „<i>Boldog mindenki, aki az Urat féli, és az ő útjain jár.</i>” (Zsolt 128,1)</p>	<p>színes kartonok, újságból kivágott képek, színes ceruzák, filctollak, olló, ragasztó</p>
Házi feladat	Munkafüzet 3. feladata	MFEI 24. o. 3. f.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Drámapedagógiai ötlet 1: BOLDOGMONDÁSOK

Írjuk fel külön papírcsíkokra a boldogmondásokat, majd vágjuk az egyes mondásokat ketté, az egyik felén legyen a "boldogok..." rész, a másikon a "mert...". Bevezető, a szöveggel ismerkedő szakaszban adhatjuk feladatnak, hogy próbálják meg összepárosítani a mondásokat, akár egyénenként, de jobb, ha párokban vagy kisebb csoportban dolgoznak, érvelhetnek, hogy miért az illik össze, amire gondolnak.

Drámapedagógiai ötlet 2: BOLDOGMONDÁSOK

Dramatikusabb módszer (ha elegen vannak hozzá): adjuk a fél-boldogmondásokat egy-egy hittanosnak. Kérjük meg azokat, akiknek a "Boldogok" szóval kezdődik a mondása, álljanak ki előre. Menjünk sorban, először mondja el valaki a részét (pl. "Boldogok, akik sírnak..."), a többiek közül pedig az, aki úgy érzi, hogy a nála levő részlet jó befejezés lenne ehhez a kezdethez, álljon a beszélő mellé és mondja el, mi van nála. Lehet, hogy ketten érzik úgy, akkor álljanak mindketten mellé. Ha egy későbbi "boldogok" kezdésnél úgy érzi valaki, hogy inkább oda állna át, megteheti, a végére alakuljanak ki a párok. Ezután olvassuk fel a boldogmondásokat és - ha kell - alakítsuk át a párokat a jézusi szövegnek megfelelően. Ezután beszélgessünk arról, hogy miért gondolták azt a kombinációt és mit jelenthet az, amit Jézus mondott?

(Megjegyzés: ha valaki attól tart, hogy így egy "összekevert" Ige marad meg a fiatalokban, akkor ne válassza ezt a feldolgozást. Hosszú távon azonban valószínűleg nem marad meg a saját verziójuk, viszont az pozitív lehet, ha személyesen gondolkoznak azon, hogy mi is ezeknek a boldogmondásoknak az értelme, ha megdolgoznak, megküzdnek az értelem megtalálásával.)

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 20. oldal 2. feladatának a megfejtése:

				I		K	E	N	Z	E	H	É
		I		G	L	E	L	K	I	S		K

K		R	S	A					Ü	Z		A
E		G		Z					L	E		N
N		A		S	E				D	G		Z
E		L		Á		L			Ö	É		A
T		M		G			Í		Z	N		J
M	I	A		É				D	N	Y		M
E		S	Í	R	N	A	K		E	E		O
R		O	Z	T					K	K		Z
E		K		T								S
T	É	K	É	B	A	S	Z	Í	V	Ü	E	K